

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Riva Szápáry, Adria-palota.
Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:
Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6
Félévre . . . 12 kor. Egy hóra . . . 2
Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

A kereskedelmi minisztérium kiviteli akciója.

Jeleztük már, hogy a kereskedelemügyi minisztériumban nagyfontosságú, Fiumét is közelről érdeklő előkészítő munkát folyik a kivitel szervezése dolgában és hogy legelsőbb is egy terjedelmes emlékirat fog megjelenni, melyben kiviteli szervezetünk jelenlegi módja és a reformok tekintetében követendő módok teljes alaposággal fognak bemutatni.

Ezt az emlékiratot szombaton küldte szét Vörös László kereskedelemügyi miniszter legelsőbb is az ipartanács előkészítő bizottsága tagjainak és amit különösen is elismeréssel említünk meg, három, az általános kiviteli üzlettel foglalkozó és hét különböző szakmabeli kiváló gyakorlati szakértőnek.

Az alábbiakban ismertetjük ennek az emlékiratnak tartalmát. Sztrenyi József miniszteri tanácsos, ennek a nagyérdékű és szakirodalmunkban páratlan forrásmunkának a megszerkesztésével igen nagy szolgálatot tett a köznek és mindazoknak, kik a kiviteli kereskedelem terén dolgoznak.

Az országos ipartanács előkészítő bizottsága Wekerle Sándor elnökle alatt közelebről fogja tárgyalni e művet. Vörös László kereskedelemügyi miniszter ugyanis szükségesnek tartja, ezt a nagy horderejű kérdést teljesen előkészíteni és épp úgy, mint az iparfejlesztésről készült, az 1904. évi költségvetés kapcsán a törvényhozás elé terjesztett emlékiratban történt, a kivitel szervezetének alapelveit és az elvek gyakorlati keresztülvitelét megállapítani.

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

A gyorsvonat.

Irta: Frédéric Boutet.

— Tudnia kell, — mondá hirtelen barátom, az amerikai Gordon, — tudnia kell, hogy valamikor én is automobil-hős voltam . . . én is halálmegvetéssel rohantam a szélnél sebesebben . . . S a gyorsaságtól szinte megreszkettem. Oly csodálatos gyönyörűség ez, hogy szinte lehetetlen elteleíteni a nagyon megérthető, ha az ember e gyönyörűségért még a halállal is dacol . . . Sok nagy versenyben vettem részt s biztosíthatom önt, hogy ez rettenetes megerőltetés; azt azonban ne tessék hinni, hogy a chauffeur ügyessége által bárminő szerencsétlenséget meg lehet akadályozni. Éppen nem. Az embernek természetesen nagyon ügyesnek, nagyon óvatosnak kell lennie, mert különben az egész nem egyéb öngyilkosságnál. De a világ semmiféle ügyessége sem menti meg a chauffeur a haláltól, ha a sors, a véletlenség úgy akarja . . . Hiszen ez világos. Egy gyors hajtó harmincz vagy több métert is megtesz egy másodperc alatt. Most tegyük fel, hogy valami elébe akad, akár egy akadály, akár egy gyors forduló, akár egy leeresztett kórlát. Nincs ideje sem megállni, sem irányt változtatni s vagy az akadályon zuzza magát halálra, vagy pedig egy

Az emlékirat tartalmát a következőkben ismertetjük:

A kérdés tárgyalásának anyagát egy terjedelmes, mintegy 60 nyomtatott ivre terjedő munka: *Emlékirat a kivitelről* képezi, melyet Vörös László miniszter az ipartanács tagjainak már megküldött.

Nyilvánosságra ez a munka csak az ipartanács említett bizottságának tárgyalásai után fog kerülni, amikor a miniszter azt az ipartanács teljes ülése elé szándékozik terjeszteni, melyet e végből külön szakértőkkel is ki fog egészíteni.

Az emlékirat négy főrészből áll. Az első rész a *kivitel szolgálatában álló hazai intézményeket* ismerteti és itt oly adatokat tesz a nyilvánosság számára hozzáférhetővé, amelyeket eddig vagy egyáltalán nem, vagy csak nagyon nehezen lehetett megszerezni. Ebben a részben ismertette vannak: a kereskedelmi muzeum (a reá vonatkozó szerződés szövegével); *kereskedelmi tengerészetünk (járatainak és az azokra fordított segélyeknek közlésével)*; a kiviteli tariták; a *fiumei kikötő és a tárházak (az utóbbiakra vonatkozó szerződés szövegével)*. A külkereskedelmi hírszolgálat; a szaktudósítói intézmény; a kereskedelmi oktatás; a magyar kereskedelmi részvénytársaság, a magyar kiviteli és csomagszállítási részvénytársaság és a magyar élelmiszerszállító részvénytársaság szervezete és tevékenysége; az aukciók; végül a külkereskedelmi ösztöndíjak és kereskedők segélyezése.

E részben a munka minden kritikától menten, kizárólag az intézmények és berendezések tárgyilagos ismertetésére szorítkozik, abból indulva ki, hogy a javaslatok megbirálásának alapfeltétele a viszonyok alapos és elfogulatlan ismerete.

A munka második része: *Kivitelünk és iránya* czímen egy nálunk, de még az egész

árookban töri magát darabokra . . . S aztán a motornak tulságos nagy az ereje. Oly erő, melyet még nem tapasztaltunk ki eléggé s az emberiség minden haladásáért áldozatot kell hoznunk.

Gordon szünetet tartott, azután folytatá:

— S ha már az embernek akarateréről s vakmerőségéről beszélünk, hadd mondjak el egy történetet, melyet Amerikában éltem át. Semmi köze sincs az automobilhoz, de azon a napon mégis nagyot műveltem. Nem mondhatom, hogy hőstett volt, mert egyszerűen csak az életemet akartam megmenteni. De azért elég nevezetes eset arra nézve, hogy önnök elmondjam.

A déli államokban voltam, nem volt penzem, mert dollárjaim nagyrésztét egy választás alkalmával elvesztettem fogadáson, a többi pedig pokerjátékban szedték el tőlem. Alig maradt annyim, hogy néhány napig megélhessek belőle s képtelenség lett volna fölöslegesre költeni. Összeszedtem minden bátorságomat s gyalog indultam New-Orleansba, hol egy testvérem lakott.

Podgyászomat egy zsákban hátamra akasztva, úgy vándoroltam, mint egy csavargó, s kissé teszélyezett a dolog. De fiatal voltam, azután meg könnyvet akartam irni erről az utazásról. Így mentem, mendégéltem napokon keresztül s meglehetősen nagy utat tettem meg. A vidék tele volt nagy mocsarakkal, melyeknek fekete vizéből számtalan ciprus nőtt ki. De

irodalomban egyáltalán is ismeretlen statisztika. Ugyanis a kivitel elbirálhatására nem elég a magunk kiviteli viszonyait ismerni. Okvetlenül szükséges amaz államok beviteli viszonyainak ismerete, amelyek piacaira hazai cikkeinket kivinni akarjuk.

Ez a munka most módot fog nyújtani erre is, illetőleg irányt jelez arra nézve, hogy fontosabb kiviteli cikkeink szempontjából mely államok bírnak reánk nézve jelentőséggel mint fogyasztási területek és mely államokkal kell ugyanazon cikkeken azokon a területeken versenyeznünk. E czézből a munka cikkenként kimutatja előbb a magyar birodalom kivitelét államok, mennyiség és érték szerint; azután kimutatja ugyanígy a magyar-osztrák vámterület kivitelét és fontosabb államok szerint külön-külön ugyanazon cikkek bevitelét a behozatali államokba, mennyiség és érték megjelölésével.

Ebből nemcsak az tűnik ki, hogy az illető államokban mely versenytárral kell számolni, hanem minden egyes, reánk nézve fontos cikkből az illető állam egész szükséglete is. Ez a statisztika lesz hivatva, irányt adni kivitelünknek, illetőleg lesz alapja az ez irányban teendő részletes tanulmányoknak, melyeket Vörös László kereskedelemügyi miniszter szintén folyamatba akar tenni.

A munka harmadik részét a *kivitel fejlesztésének eszközei a külföldön* képezik, melyben államok szerint vannak ismertette a kereskedelmi muzeumok, a kiviteli egyletek és mintatárak, a kereskedelmi kamarák a külföldön, a kereskedelmi főiskolák, a fiatal kereskedők segélyezése a külföldön és egyéb, a külföldi államok által a kivitel fejlesztésére létesített intézmények.

Ebből a külföldi anyagból tudjuk meg — hogy példa gyanánt csak egy adatot ragadjunk ki — hogy míg *Magyarország kereskedelmi*

ezenkívül a mocsarak kiéhezett alligátoroktól is hemzsegtek.

Egyszer egy akkora terjedelmű mocsárhoz értem, hogy estig gyalogoltam a partjain, anélkül, hogy a végére értem volna.

Szerencsémre egy vasuti hidhoz értem, mely a mocsáron átvezetett. Nagyon egyszerű szerkezet volt. Csak egy vágány volt rajta s a szélein nem vezetett sem gyalogut, sem part nem volt, hogy gyalogolni lehetett volna rajta. Faczölöpökre volt építve. Mikor az éj már meglehetősen közeledett, messziről egy füstoszlopot látok, mely mind közelebb és közelebb jött.

Komolyan aggódni kezdtem s megfordultam, mert a füst egy gyorsvonatnak a füstje volt, mely felém rohant.

Se vissza nem fordulhattam, se ahhoz nem volt időm, hogy félrehúzódjam, mert a mozdony elfogta a hid egész szélességét s a mentőkészülék majd a sinekre ért le. Hiábavaló lett volna jelet adni a vonat megállítására, mert köztudomású dolog, hogy egy amerikai vonat nem áll meg minden csavargóért, aki egy vasuti hidon gyalogol s már csak ezzel is áthágja a tilalmat.

Azután lenéztem a mocsárba, azzal az el-előkéit szándékkal, hogy beleugrom. De azóta, hogy a hidra léptem, a krokodilok egyre követek abban a reményben, hogy majd csak lepottyanak valamikor. A fogaikat csattogtatták s oly erős mósusz-szaguk volt, hogy majd bele-szédültem. Ami viszont azt jelentette, hogy nagyon éhesek voltak.

tengerészetére éventént alig fordít három és fél millió koronát, addig Ausztria 1903-ban kerek tiz millió koronát, Olaszország 11 és fél millió lírát, Franciaország 50 millió frankot fordít kereskedelmi tengerészetére és a kis Románia is, mely államilag kezeli ezt, szintén meghaladja Magyarország ez irányú tevékenységét.

A 456 nagy kvartalaku oldalra terjedő munka utolsó része tartalmazza a javaslatokat a hazai kivitel szervezésére, melyekkel az ipartanács részletesen fog foglalkozni. Ezek a javaslatok ma még nem közölhetők ugyan, de a keret, melyben mozognak, megítélhető e fejezet következő czimeiből: információ-szolgálat, a kereskedelmi muzeum reformja; a külföldi hivatalos hírszolgálat; a szaktudósítói intézmény kiterjesztése; a hajózás és a fiumei kikötő kifejlesztése; kiviteli kereskedelmi akadémia; a közvetítés szervezése; egyéb eszközök.

Mihelyt az ipartanács előkészítő bizottsága a javaslatokat letárgyalta, Voros László kereskedelemügyi miniszter a munkát a legszélesebb köröknek fogja hozzáférhetővé tenni, hogy addig is, míg az ipartanács teljes ülése elé kerülne, a lehető legbehatóbb kritika nyilvánulhasson meg azzal szemben.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A politikai helyzet.

Fejérváry a királynál.

Ischl, jul. 10. Fejérváry Géza báró miniszterelnök tegnap a királyi kastélyba ment és délután résztvett az udvari családi ebéden, amelyen Bourbon Alfonz herceg is résztvett. Este kilencz órakor Fejérváry báró elutazott innen Bécsbe.

Fejérváry a helyzetről.

Bécs, jul. 10. Fejérváry Géza báró miniszterelnök ma reggel Ischlből ide érkezett. A miniszterelnök az ischli kihallgatás czélja és eredménye felől hozzá intézett kérdésre kijelentette, hogy ischli utjának czélja az volt, hogy a királynak

E borzalmas halál gondolatára megremegettem egész valóm. A vonat már közel volt. Kétségbeesésemben egy gondolatom támadt.

Lecsusztam két talpa közt, az egyiket megragadtam mind a két kezemmel s úgy maradtam függve a feketevízi mocsár fölött.

Igy telt el talán néhány pillanat borzalmas várakozás közt, mely azonban nekem századoknak tetszett.

A vonat mind közelebb és közelebb jött, mint a mennydörgés, és végre irtózatossá robogott rajtam. A mozdonyból izzó paraszak hullottak a kezemre s alaposan keresztüleggették a bőrt és a húst a csontig.

Felhúztam a lábamat, ahogy csak tudtam, mert alattam a mocsárban vagy ötven alligátor gyülekezett össze s fel-felugráltak, hihetetlen erőfeszítéseket tettek, hogy a lábaimat valahogy elkaphassák.

No és az a rettenetes mósusz-illat, mely kétségbeesett helyzetemben is csavarta az orromat . . .

Az én becslésem szerint körülbelül egy teljes perczig tartott, míg a vonat keresztülröbögött rajtam. A mozdonyból izzó paraszak hullottak a kezemre s alaposan keresztüleggették a bőrt és a húst a csontig.

Tessék csak megnézni ezt a három hatalmas forradást a jobb kezemen. Ez annak a rettenetes pár másodpercnek az emléke.

S annak daczára volt hozzá erőm, hogy a vonat elrobogása után fölkapaszkodhassam a sinekre. A hidra érve összerogytam és vér szivárgott a körmeim alól, oly erősen kapaszkodtam a sinekbe.

Két óra hosszat feküdtem ott ajultan, kitéve annak, hogy egy következő vonat péppé morzsol . . .

az utolsó kihallgatása óta történekről és a helyzetről megtegye köteles jelentését.

Arra a kérdésre, hogy mi a szándéka a kibontakozásra nézve, Fejérváry báró kijelentette: minthogy a koalíció vezetési ez idő szerint nincsenek Budapesten és minthogy az egész országban az aratási munkák javában folynak, a jelen pillanatot nem tartja alkalmasnak bármiféle tárgyalás folytatására. Egyébként az e hó elején általa tett előterjesztés után, melyben ugy a korona, mint a saját álláspontját részletesen körvonalozta, nem hiheti azt, hogy a koalíció a korona törvényes jogát nem respektálván, eddigi álláspontjához továbbra is mereven ragaszkodjék és a hazát pénzügyi és politikai örvénybe akarja sodorni.

Kossuth Ferencz — Korpona diszpolgára.

Budapest, jul. 10. Korponáról nagy küldöttség érkezett Budapestre, amely átnyújtotta Kossuth Ferencznek a diszpolgári oklevelet. Az üdvözlő beszédre mondott válaszában Kossuth kijelentette, hogy az őszszel több képviselővel körutat tesz Felső-Magyarországon.

Az orosz forrongás.

A Potemkin megadása.

Bukarest, jul. 10. Tegnap reggel két orosz czirkáló, négy torpedólovó s egy torpedóvadászahajó érkezett a konstanzi kikötő elé s üdvözlő lövéseket tett. A kikötőben horgonyzó Elisabetta nevű román hadihajó viszonzta az üdvölvéseket s üdvözlő zászlót tüzött árboczára. A román hajó parancsnoka, Rostlinsky látogatást tett az orosz hadihajóraj tengernagyánál, ki azt mondotta, hogy a Potemkin elfogása végett érkezett ide. Rostlinsky erre elmondotta, hogy a Potemkin kétszer vetett horgonyt román vizeken, mire ő figyelmeztette a Potemkin embereit, hogy vagy hagyják el a román tengert, vagy engedjék magukat lefegyverezni. A legénység belátta a helyzet tartatlanságát és megadta magát. A lefegyverezett embereket a románok a partra kísérték, a hajót a román haditengerészeti minisztérium vette gondozás alá; a román király pedig elrendelte, hogy a hajót az orosz czárnak kell kiszolgáltatni. Erre az orosz tengernagy a czár nevében átvette a Potemkint.

A hajók lázadása megszünt.

Liban, jul. 10. Az itt horgonyzott hajók zendülése véget ért. A lázadók átadták a hajókat a hatóságoknak. Hogy új lázadás tört volna ki, nem igaz.

Alaptalan halálhír.

Szebasztopol, jul. 10. A lapok ama hire, hogy Krieger tengernagy öngyilkossá lett, teljesen alaptalan. Krieger holnap ideérkezik hajórajával.

Lengyel diákok tüntetése.

Lemberg, jul. 10. Több száz diák és iparos, atólotti elkeseredésükben, hogy a rendőrség betiltotta egy szocialista gyűlésük megtartását, melyen a most

uralgó szomorú viszonyokat akarták tárgyalni, óriási tüntetést rendezett a Miczkiewicz-émlék közelében. Beszédet tartottak és hazafias dalokat énekeltek. A tüntető tömeg, mely több ezer főből állott, a Korosysma-utcán át a Szlovo Polszki szerkesztősége elé vonult s éktelen lármaközött beverték a szerkesztőség összes ablakait. A szerkesztőségből erre revolverrel lőttek a népre. Egy ember súlyosan megsebesült. Végül katonaság oszlatta szét a tömeget.

Sztrájkolók pusztítása.

Ivanov, jul. 10. A sztrájkoló munkások tegnap a templomokat kirabolták s a táviró- és telefonvezetékeket letépték. A várost számos helyen felgyújtották. Az utcákon ezernyi néptömeg szorong, kiket a kozákok minden ok nélkül támadnak. A vagyonos osztálybeliek elmenekültek. A közvélemény az összes károkért s a lázadásért a szívtelen gyárosokat teszi felelőssé, kik a valóban szegény és rosszul fizetett munkásokat nem elégitették ki s így kénytelenek voltak sztrájkot kezdeni. A hatóság közhírré tette, hogy a lázongást minden erejével el fogja fojtani.

Lázadás Tiflissben.

Tifliss, jul. 10. A lázadás teljes erővel kitört; a nép a katonasággal utcaharcot folytat. Tegnap, míg a rendőrök néhány munkást a börtönbe kísérték, egy ismeretlen ember bombát dobott a rendőrökre. Egy rendőrtiszt meghalt, három más rendőr megsebesült. A városban általános a rémület. Az üzletek zárva annak. Egy lap se jelenik meg.

Lázongó zsidók.

Kovno, jul. 10. Háromszáz fegyveres zsidó megtámadta a gyárakat s az ellenük küldött rendőröket megfutamtották. Erre katonaságot küldtek ellenük, kikkel lövéseket váltottak s több katonát agyonlőttek.

A helyzet Batumban.

Batum, jul. 10. Az összes hajózási társaságok beszüntették a forgalmat. Ugy a be- mint kirakodása a hajóknak lehetlenné vált, mert általános a munkás-sztrájk. Csak a vasut közlekedik még. Az összes üzletek zárva vannak. Ma egy vonatot, mely menekvőkkel volt zsufolva, egy szakasz katonaság kísért, nehogy a lázadók megtámadják.

A háboru.

Szahalint elfoglalták a japánok.

Szent-Pétervár, jul. 10. Ideérkezett hírek szerint a japánok elfoglalták Szahalin szigetét. Tizenöt hajón csapatokat küldtek a szigetre s azt minden nagyobb erőfeszítés nélkül elfoglalták, így akarván megelőzni az orosz-japán béketárgyalásokat. A sziget elfoglalásának hire hivatalos megerősítést nyert. A japánok a déli oldalon szálltak partra s az orosz őrség erre északra vonult vissza. Ily előzmény után Oroszország alig óhajtja a fegyverszünetet. Muraviev-et Szent-Pétervárra hívták.

Kossuth Lajos Tivadar Budapestén.

Budapest, jul. 10. Kossuth Lajos Tivadar tegnap Budapestre érkezett és meglátogatta a függetlenségi pártkört, hol a jelen volt képviselők meleg ovációkkal fogadták.

Robbanás egy petroleumbányában.

Lemberg, jul. 10. A boriszlavi petroleumbányában nagy robbanás történt. Négy munkás életét vesztette és többen megsebesültek.

Bányász-sztrájk.

Pécs, jul. 10. A baranyamegyei sásdi közbányákban az összes bányamunkások kimondták a sztrájkot. Zavargásoktól tartanak.

Elítélt sikkasztó.

Budapest, jul. 10. A pestvidéki törvényszék Bálky Gábor volt ráczkevei postatisztet hivatali sikkasztásért egy évi börtönrre ítélte.

KÜLÖNFÉLE.

— **A városi központi választmány** ma délután ülést tart a városháza kis tanács-termében, melyen a jövő évre megállapított választói névjegyzék ellen beadott felszólalásokat fogja tárgyalni.

— **Kitüntetés.** A király Stipetics József horvát-szlavon-dalmát országos népiskolai felügyelőnek, saját kérelmére történt nyugalmaztatása alkalmából, sok évi hű és sikeres szolgálata elismerésül a Ferencz-József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Olaszországi tanulmányut.** A vallás- és közoktatásügyi minisztérium, mint annak idején jeleztük, Fiumében alkalmazott négy magyar tanár, tanító vagy tanítónő részére, kik az olasz nyelvben tökéletesíteni akarják magukat, ösztöndíjakat állapított meg, hogy az illetők a nyári szünet alatt Olaszországban tartózkodhassanak. E célból tegnap Olaszországba utaztak: Kallós Zsigmond dr. a felsőbb leányiskola tanára, Pálkás Béla, Zoltán Dénes és Grünér Irén tanítónő.

— **Háziezredünk katonai gyakorlata.** A Fiumében állomásozó 79. számú gyalogezred e hó 17-én katonai gyakorlatra indul. Gyalog mennek Fuzsinéba s ott hosszabb pihenőt tartva, tovább mennek Károlyvárosba. Az ezred zászlóalj- és hadosztálygyakorlatokat fog végezni s csak szeptember hó közepén érkezik vissza.

— **Öngyilkosság.** Tegnap, vasárnap este féltíz órakor egy fiatal ember állított be a Corsia Deák 36. sz. házában harmadik emeletén lakó Vertoves Johanna nevű asszonyhoz, ki albérlet elvételével foglalkozik. Rövid bemutatkozás után a fiatal ember egy szobát kért albérletbe s mikor a szobát elfoglalta, arra kérte a szállásadó asszonyt, hogy vizet, poharat és kanalat hozna neki. Az asszony készséggel tett eleget kívánságának, bevitte neki a vizet, poharat és kanalat s aztán visszavonult szobájába. Pár perc múlva azonban fájdalmas jajgatás hangzott ki a fiatal ember szobájából. A háziasszony benyitott új lakója szobájába s a fiatal embert az ágyon fekvő taláta; szemei kidülledtek, szájából hab forrott ki. A megrémült asszony lerohant az utcára, rendőrök után kiáltozott s az arra járókat felkérte, hogy orvost küldjenek hozzá, mert egy fiatal ember megmérgezte magát a lakásán. A rendőr, ki elsőnek érkezett a szerencsétlenség színhelyére, tejet öntött a fiatal ember szájába s mikor egy orvos a mentőkkel megérkezett, azonnal elszál-

litották a városi kórházba, hol a gyomormo-sás műtétét alkalmazták rajta az orvosok. A gyors segítségnek köszönhető, hogy a fiatal ember nem esett áldozatul a bevett mérgeknek, és remélhető, hogy pár nap múlva gyógyultan fogja elhagyni a kórházat. Irataiból kiderült, hogy Szvatila Gézának hívják, 17 éves. baranyamegyei illetőségű iparossegéd, ki munkát keresni jött Fiuméba s minthogy nem tudott munkához jutni — kétségbeesésében megmérgezte magát. A rendőrség a mérgepoharat s egy papírban talált fehér port — a mérgegyradványát — a rendőrorvosnak adta át vegyi vizsgálat végett.

— **Árlejtési pályázat** irt ki a városi hatóság az újonnan épülő szegényház bádogos-, lakatos- és üveges-munkáira. A feltételek a városháza építészeti és műszaki osztályában tekinthetők meg s a pályázatokat e hó 22-ikéig lehet azokra beadni.

— **Eltűnt vendéglős.** Tegnapelőtt jelentették a rendőrségnél, hogy Barbalics Mihály, Alessandria-utcai vendéglős pénteken délután elment üzletéből s oda többé nem tért vissza. A rendőrség mindenfelé kerestette, de nem találta. Tegnap a mattugliei vasútállomásnál egy ismerőse megpillantotta Barbalicsot, kinek elmondta, hogy Fiumében már keresik a rendőrök s jó lesz, ha hazasiet. Ezt meg is ígérte. Fiumében a jóismerős aztán az eltűnt vendéglős nejét is értesítette arról, hogy férje Mattugliéban van. A szegény asszony nyomban elküldte fiát bérkocsin, hogy hozza haza atyját. A fiu el is ment, de apját nem találta már Mattugliéban.

— **Orkán Cherso szigete fölött.** Szombaton óriási szélvész rohant el Cherso szigete fölött, mely a gyümölcsösökben és szőlőkben nagy károkat tett. A kikötőkben a hajókat egymáshoz csapkodta s csaknem elsüllyesztette. A kikötőn kívül kizöködött a tomboló árral a San Pietro nevű tragettoi vitorlánhajó, de a sziget bátor tengerészei segélyére siettek s nagynehezen megmentették; árbozcai, vitorlái és kötelzete azonban odavesztek.

— **Szobatüz.** Tegnap délután négy órakor tűz ütött ki a volozskai-ut 38. számú házában, mely Bauer V. tulajdona. A tűz az első emeleten támadt, amelyben senki sem volt kora reggel óta s így a tűz kitörésének oka még nincs kiderítve. A lakást Marcelliano Bódog, a villamos vasut gépésze bérlte. Neje és gyermekei már hetek óta nagyapjuknál vannak Boszniában, Marcelliano pedig egész nap nem szokott otthon lenni. Reggel elmegy a villamostelepre s este tér vissza. Tegnap is reggel 6 órakor elment s napközben nem volt otthon. Délután négy órakor a lakás alatt levő boltos erő, füstszagot érzett s mikor éppen az utcára lépett, hogy a házat kívülről szemügyre vegye, egy rendőr sietett eléje s figyelmeztette őt az emelet ablakából kitóduló füstre. A megriasztott szomszédokkal együtt aztán a lakást feltörték s vizet hordtak fel az emeletre. A gépész hálósobája teljes lángban állt. A szőnyeg, ágy, függönyök, ruhaszekrények mind égtek s nem csekély munkába került, míg az összes égő holmi tüzet elolthatták. Mire a lakásbérlet telefonon értesítették a tüzesetről, a tűz akkorára már el is volt fojtva. A kőr mintegy 400 korona-mely biztosítás révén megtérül.

— **Üdvös megtérés az orvosi tudományban.** Igen érdekes és a szenvedőknek rég kívánatos megtérést észlelünk egy régi orvosi elmélethez egy fővárosi orvos gyógy-módjában, amely feltűnően kedvező sikerei révén a társadalom legjobb és legműveltebb köreiben gyorsan polgárjogot nyert és rohamosan terjed. Ez a gyógy mód a vérgyógyítás (Hemopatía), amely kizárólagosan a vér gyógykezelésével gyógyítja a neurasthénia és egyéb idegbajokat, az asthmát, a gyomor, szív és vese betegségeit, a köszvényt, még pedig sokkal tartósabban és biztosabban, mint bármely más egyéb gyógy mód vagy gyógy-füldő. E gyógy mód megalapítója dr. Kovács I., fővárosi orvos, aki az évezredekken át uralkodó humoralpathologia elveihez visszatérve, csakis a test nedveinek kóros elváltozásaiban keresi a betegségek keletkezését és ezeknek

gyógykezelésében a beteg szervek gyógyulását. Elért bámulatos eredményei tudományos hitelvé legfényesebben igazolják, mert néha a legválságosabb betegeket is a legrövidebb idő alatt tartósan rendbe hozta. Dr. Kovácsnak Budapestén, V., Váczi-körut 18. szám. I. emelet, egy e célra szolgáló rendelő intézete van, ahol naponta fogad betegeket. Mindazoknak, kik a fent felsorolt bajok egyikében szenvednek, igaz szívvél ajánljuk vidékünkön is, hogy az elismert hirneves szaktudóshoz forduljanak, mielőtt valamely gyógyfüldőbe mennének.

— **Tolvaj a tengerben.** Tegnap későn este történt, hogy a molo longo forgóhidja mellett kikötött Starcevic nevű gőzhajó matrőz-szobájába besurrant egy tolvaj s noha látta, hogy ott alszik egy tengerész, elkezdett az ágyfülkékben kotorászni s az alvó matrőz fülkéből egy erszényt, melyben 50 korona aranypenz volt, csakugyan ki is emelt. De épp e pillanatban ébredt föl a matrőz s torokon ragadta a tolvajt. Ez viaskodott egy ideig vele, majd mikor kiszabadult a kezeiből, kiugrott a fődéltre s nem a part felé eső hajóoldala futott, hanem a tengerföldre és átvetvén magát a korlátan, a tengerbe ugrott. A közeli lépcsőn aztán felkapaszkodott s nem is próbált menekülni, mert látta, hogy nagy tömeg várja a mólón. A rendőrök a rendőrségre vitték, megmotozták, az erszényt meg is találták nála, de az aranyak nem voltak benne. Valószínű, hogy a tengerbe ugrása alkalmával kihulltak az aranyak az erszényből. A tolvajt Mangoticsnak hívják s idevaló illetőségű. Az ügyészégi fogházba kísérték.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefon-száma: 224.

Kikötők forgalma.

Erkezett:

Julius 10-én.

Juno, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1033, kapitány Bianchi, Triesztből.

Indult:

Julius 8-án.

Albania, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 100, kapitány Manikovich, Cattaróba.

Tebe, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1071, kapitány Berguglian, Triesztbe.

Istria, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1735, kapitány Sabovics, Triesztbe.

Congo, angol lobogó alatt, tonnatartalma 1892, kapitány Edward, Hullbal.

Aurora, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1065, kapitány Geurich, Rosarióba.

Mannin, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 1829, kapitány Crocco, Calcuttába.

Bari, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 155, kapitány Alfonso, Metkovicba.

Julius 9-én.

Baró Fejérváry, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 2466, kapitány Rumat, Triesztbe.

Adria

magyar királyi tengerhajózási részvény-társaság tengeri forgalma.

Erkezett:

Buda II. július 8-án Havreba Fiuméből.

Lederer Sándor július 9-én Barcelonába Marseil-

leből.

Stefánia július 8-án Cardiffba Antwerpenből.

Szapáry július 9-én Velenczébe Bariból.

Szell Kálmán július 9-én Rotterdamba Odesszából.

Szent István július 9-én Almeriába Fiuméből.

Szent László július 10-én Triesztbe Messinából.

Tisza július 10-én Nápolyba Genuából.

Indult:

Andrássy július 10-én Bariból Triesztbe.

Baró Fejérváry július 9-én Fiuméből Santosba.

Deák július 8-án Palermóból Rouenba.

Kálmán király július 7-én Cardiffból Velenczébe.

Kassa július 9-én Messinából Palermóba.

Rákóczi július 9-én Bariból Cataniába.

Zrínyi július 10-én Fiuméből Valenciába.

Balaton július 8-án elhaladt Gibraltárnál Rotterdam

felé.

Nagy Lajos július 8-án elhaladt Peránál Hamburg

felé.

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

Alkalmi vétel.

Teljes vendéglői berendezés, dus asztalnemű és kina-ezüst éteszközök, továbbá három lakószóba-berendezés minden hozzátartozóval együtt, üveg, porcellán és konyha-edények, en block, vagy egyenként is jutányos árban eladó.

Közvetítők díjaztatnak. — Felvilágosítás Corso 12. I. em.

A székelyföldi ásványvizek páratlanja.

„Répáti“ a legjelesebb égvényes gyógyvanyuviz, mely kiválóan szerencsés vegyi összetétel, rendkívül dus, főleg kötött szén-sav tartalma és kellemes íze folytán ritkítja a pártját a kontinensen.

Elsőrangú gyógyital emésztési és vizeleti nehézségeknél, vese és gyomorbél bajokban, gyuladással hólyag és köszvényes bántalmak és a belsőszervezet minden betegsége ellen.

A „Répáti ásványvizet“ minden csel-tudatos, elfogulatlan ivónak rendes használatra lelkiismerettel ajánlhatjuk.

A „Répáti-víz“ főraktára

Fiumében

Braun Bernát és Társa cégénél, Via Stefano 1.
Telefon 518.

KICSINYBEN KAPHATÓ:

Angelini G. Fiumara, Consorzio Cooperativo di Consumo,
Via Andrassy. — Gregori Carlo Piazza delle Erbe.

17 év óta fennálló,
sok éremmel kitüntetett, a mai
kor igényeinek megfelelően tel-
jesen átalakított telepünk

legjutányosabban vesz elad, cserél, idom-
mit, navel különböző állatokat, szárnya-
sokat stb., nevezetesen: fajok, faj-
maoskák, fajnyulak, különféle madarak,
exotikus állatok és dísz-szárnyasok, faj-
baromfiak, fajgalambok, élő méhek, méh-
ermények stb. és szállít: méhészeti fel-
szerelesek, állati táp- és gyógyszereket,
tenyésztési és idomítási eszközöket stb.

Fajkutyák Ajánljuk kitünő
vaddisznó és borzbekeket nyeresé és
idomítva továbbá óriási szentberna-
hegyi, ufundlandi dogok, orosz
agarak, skóciai, juhászok, ma-
gyar komondorok, uszkárok törpe
erecskék és kitünő patkány-irtókat,
angoramacsákat, óriási fülesbag-
lyokat, élő és kitömött vadakat stb.

Fajbaromfi és költőtojás, sok éremmel kitüntetett
törzsek után óriási lud, kacsa, pulyka-
tyuk stb. díszgalambok, madarak óriási nyulak, méhek és
felszerelesek.

Vadászok, kik jól idomítottvizslát óhajtanak, vagy
idomítottatni kívánnak, forduljanak hoz-
zánk. Sok elismerő levél. **Kitünő módszer.** Elfogadunk 3 hó-
napról 2 évig elrontott vizslákat és vizslák idomítása, ellátá-
sát és gondozását havonta 30 kor. Árjegyzéket bérmentve küld.

DIANA TELEP vezetősége TAR. (Hevesmegye).

Fiume első magyar rizshántoló- és rizs
keményítőgyár részv.-társaság

FIUME.

VÉDJEJY.

Különlegesség

fénykeményítő

táblácskákban.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy
az azelőtti Dobó-féle

fodrász-üzletet

az Adria palotában (a Piazza Blisa-
betta és a Via Adria sarkán) átvettem.

Figyelmes és szakmerű kiszolgá-
lásról biztosítván a nagyérd. közön-
séget, maradok

kiváló tisztelettel

Tihova Ferencs
fodrász és borbély.

„Gyógyszertár alla Salute“

— Erzsébet-téren, az Adria palotával szemben. —

Dr. A. Mizzan

„Petrosol“ hajviz biztos hatású. — El-
tűnteti a fejkorpát, puhítja a haját és erősíti
a hajgyökereket, megakadályozza a hajhullást
és az őszülést.

Egy üveg ára 2 kor.

„Fenyőerdő illat“. Ezen illatnak széjjel fű
vása által a légszervekre oly kellemes és jó
hatású fenyő illatot nyerjük. — Desinficiálja
és ozondússá teszi a levegőt. *Nélkülözhetlen*
minden háznál, különösen beteg- és gyer-
mekszobákban.

Egy üveg ára 1 kor. 80 fill.

Cantrida fürdő és vendéglő.

Szép, árnyas kert, kitünő konyha, friss
sör és bor, mérsékelt árak. Omnibus-
összeköttetés minden villanyoskocsihoz.

Fürdőjegyek a villanyosvasut ka-
lauzainál is válthatók.

Bazár „Al Buon Mercato“ R. NEMES

FIUME, VIA FIUMARA 4.

— A legjobb bevásárlási forrás. —
NAGY VÁLASZTÉK.

Miudennemű csipők, gyermekjáték, díszmü-tár-
gyak és utazási cikkekben.

MAGYAROK OTTHONA!

Rosenthal Lipót -- Fiume

AZ ADAMICHTÉREN.

Játék, pipere, japán és kagyló áruk, bőrönd
és utikosár raktár

10 KÉPES LEVELEZŐ-LAP 20 KRAJCZÁR.

Első fiumei magyar szobafestő és fénymázoló.

Vállal minden e szakmába vágó
munkát a legjutányosabb árak mellett
Szigorú pontosság és kiváló szakértelem.

A n. é. közönség b. pártfogását
kéri

Altberger Ignác

Via Germania 1. ajtó 7.

Használt és új bútorok

vétele és eladása az

Al buon prezzo

BUTORRAKTARBAN

Via San Vito 7. sz. földszint.

Ruha- és egyéb szekrények 13, 14 és 16 fo-
rintért adatnak el.

Egyszerű teljes szobaberendezés 88 frl
Fényes vagy matt " márványtal 130 "
Altdeutch matt 150 "

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Könyvnyomdai
műintézet

Tipografia
artistica

„UNIO“

„Adria“ palota, FIUME palazzo „Adria“.

TELEFON 224.

— SZÁLLIT —

minden a nyomdászathba vágó munkát
gyorsan, szakismerettel és a legolesóbban.

— ESEGUISE —

prontamente con conoscenza del ramo ed
al più buon mercato ogni lavoro tipo-
litografico.